

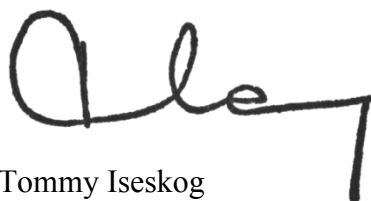
aktuell arbetsrätt

MÅNADSRAPPORT JANUARI 2018

januarirapporten innehåller följande domar

- AD 2018 nr 3, som handlar om skiljeförfarande – dispositivt rättegångshinder, s 1
- AD 2018 nr 4, som handlar om informationsskyldighet enligt medbestämmandelagen, s 9

De Bästa Hälsningar

Tommy Iseskog

Domar från Arbetsdomstolen januari 2018

1. AD 2018 nr 1

Förlikning

2. AD 2018 nr 2

Förlikning

3. AD 2018 nr 3

Fallet, som handlar om skiljeförfarande – dispositivt rättegångshinder, refereras ingående på vita blad.

4. AD 2018 nr 4

Fallet, som handlar om informationskyldighet enligt medbestämmandelagen, refereras ingående på vita blad.

5. AD 2018 nr 5

Tredskodom

6. AD 2018 nr 6

Tredskodom

ARBETSDOMSTOLEN
Rotel 3:1

BESLUT
2018-01-10
Stockholm

Beslut nr 3/18
Mål nr B 83/17

KLAGANDE

Patrik Dahlgren, 750824-5979, Furuhällsvägen 70, 531 58 Lidköping
Ombud: juristen Johan Åström, Vrångö Hamn, 430 83 Vrångö

MOTPARTER

1. Anders Dahlgren, Lidabacksvägen 12, 531 70 Lidköping
2. Rodahl Marin Roy Dahlgren Aktiebolag, 556151-4828, Lindhagsgatan 5, 531 40 Lidköping
Ombud för båda: advokaten Lars Svärd, Front Advokater AB, Kungstorget 2, 411 17 Göteborg

SAKEN

avvisning av talan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skaraborgs tingsrätts slutliga beslut den 2 maj 2017 i mål nr T 248-17

Bakgrund

Anders Dahlgren är styrelseordförande och aktieägare i Rodahl Marin Roy Dahlgren Aktiebolag (bolaget). Hans son Patrik Dahlgren är också aktieägare i bolaget och han har varit styrelseledamot i bolaget. Patrik Dahlgren har även varit anställd hos bolaget, men hävdar att han den 31 augusti 2016 blivit avskedad från sin anställning. Anställningen avsåg inte verkställande direktör.

Patrik Dahlgren väckte talan vid Skaraborgs tingsrätt mot bolaget och Anders Dahlgren och framställde yrkanden och grunder enligt bilaga.

Bolaget och Anders Dahlgren yrkade i svaromål att tingsrätten skulle avvisa käromålet. Som grund för avvisningsyrkandet anförde de att det fanns rättegångshinder på grund av en föreskrift om skiljeförfarande i bolagets bolagsordning med följande innehåll.

Skulle mellan bolaget och styrelseledamot, verkställande direktör, likvidator eller aktieägare uppkomma tvist, skall den avgöras av skiljemän i enlighet med lagen (1929:145) om skiljemän.

Patrik Dahlgren bestred avvisningsyrkandet och anförde att föreskriften inte är tillämplig på yrkandena i målet då dessa har sin grund i Patrik Dahlgrens

anställningsförhållande och, såsom det får förstås, att det är tvistigt om och inte säkert att den gällande bolagsordningen innehåller en sådan föreskrift.

I 7 kap. 54 § första stycket aktiebolagslagen (2005:551) finns följande bestämmelse.

En föreskrift i bolagsordningen att en tvist mellan bolaget och styrelsen, en styrelseledamot, den verkställande direktören, en likvidator eller en aktieägare skall avgöras av en eller flera skiljemän har samma verkan som ett skiljeavtal.

Enligt 4 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande får en domstol inte mot en parts bestridande pröva en fråga som enligt ett skiljeavtal ska prövas av skiljemän. Enligt 1 kap. 3 § arbetstvistlagen får tvist som ska handläggas enligt lagen, med vissa undantag, i stället genom avtal hänskjutas till avgörande av skiljemän.

Tingsrättens beslut

Tingsrätten beslutade den 2 maj 2017 att avvisa Patrik Dahlgrens talan och angav följande som skäl.

Det har i målet framgått att Patrik Dahlgren är aktieägare i bolaget och att tvister mellan bolaget och aktieägare enligt bolagsordningens § 13 ska avgöras genom skiljeförfarande. Tvisters avgörande av skiljemän framgår även av Patrik Dahlgren ingivet registreringsbevis för bolaget daterat den 31 mars 2017. Skaraborgs tingsrätt är därmed inte behörig att pröva den aktuella tvisten. Vad Patrik Dahlgren anfört om ändringar i bolagsordningen 1999 och 2017 samt haft för synpunkter i övrigt, föranleder ingen annan bedömning. Patrik Dahlgrens talan ska därför avvisas.

Yrkanden och grunder i Arbetsdomstolen

Patrik Dahlgren har yrkat att Arbetsdomstolen ska, helt eller delvis, undanröja tingsrättens avvisningsbeslut och återförvisa målet till tingsrätten för fortsatt handläggning.

Anders Dahlgren och bolaget har motsatt sig att tingsrättens beslut ändras och yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

Parterna har beretts tillfälle att slutföra sin respektive talan varvid parterna anfört i huvudsak detsamma som vid tingsrätten. Patrik Dahlgren har tillagt att eftersom föreskriften i bolagsordningen hänvisar till lagen (1929:145) om skiljemän, som är upphävd, är föreskriften inte tillämplig. Patrik Dahlgren har också framfört synpunkter avseende ombudet Lars Svärd och gjort gällande att han är jävig, eftersom han företräder både Anders Dahlgren och bolaget och dessutom varit aktiv inom bolaget.

Skäl

Vad Patrik Dahlgren anfört om ombudet Lars Svärd utgör inte s.k. ombudsjäv enligt 12 kap. 4 § rättegångsbalken eller skäl för att avvisa Lars Svärd som ombud.

Arbetsdomstolen väljer att i sak börja med att pröva om föreskriften i bolagsordningen, om den är gällande och föreskriver skiljeförfarande, innebär rättegångshinder.

Det har inte gjorts gällande att parterna träffat något skiljeavtal. Föreskriften i bolagsordningen har dock på grund av lag, 7 kap. 54 § första stycket aktiebolagslagen, samma verkan som ett skiljeavtal.

Av ordalydelsen framgår att såväl lagbestämmelsen som föreskriften i bolagsordningen bara gäller tvister mellan på ena sidan bolaget och på andra sidan en eller flera av styrelsen, aktieägare och de bolagsfunktionärer som räknas upp (se Stefan Lindskog, Skiljeförfarande – En kommentar, Zeteo, avsnitt I:0-7.1.1 med fotnot 797). Föreskriften i bolagsordningen utgör därför inte rättegångshinder i fråga om Patrik Dahlgrens talan mot sin pappa.

Patrik Dahlgrens talan mot bolaget utgör arbetstvister som avser anspråk som har sin grund i det anställningsförhållande som funnits mellan Patrik Dahlgren och bolaget. Tvisterna rör alltså Patrik Dahlgren i egenskap av arbetstagare och bolaget i egenskap av arbetsgivare. Bestämmelsen i 7 kap. 54 § första stycket aktiebolagslagen om att en föreskrift i en bolagsordning har samma verkan som ett skiljeavtal gäller emellertid bara associationsrättsliga tvister, dvs. tvister där styrelsen, aktieägare eller de bolagsfunktionärer som räknas upp i bestämmelsen för talan mot bolaget i egenskap av just styrelse, aktieägare eller bolagsfunktionär (se Stefan Lindskog, Skiljeförfarande – En kommentar, Zeteo, avsnitt I:0-7.1.2 med fotnot 806 och jämför Lars Heuman, Skiljemannarätt, 1999, s. 174). Föreskriften i bolagsordningen utgör därför inte heller rättegångshinder i fråga om Patrik Dahlgrens talan mot bolaget.

Arbetsdomstolens slutsats är således att Skaraborgs tingsrätt är behörig att ta upp Patrik Dahlgrens talan. Tingsrättens avvisningsbeslut ska därför undanröjas och målet återförvisas till tingsrätten för fortsatt handläggning. Det ankommer på tingsrätten att ta ställning till skyldighet för part att ersätta motpart för rättegångskostnader i Arbetsdomstolen (18 kap. 15 § tredje stycket rättegångsbalken).

Slut

1. Arbetsdomstolen undanröjer tingsrättens avvisningsbeslut och återförvisar målet till tingsrätten för fortsatt handläggning.
2. Det ankommer på tingsrätten att ta ställning till skyldighet för part att ersätta motpart för rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Ledamöter: Karin Renman, Sören Öman och Lotta Bodelius. Enhälligt.

Rättssekreterare: Lotta Bodelius

YRKANDEN

Patrik Dahlgren yrkar kumulation av bägge parter i samma mål, eftersom de har sitt ursprung ur samma rättsförhållande samt att saken behöver bli slutligen löst så att parterna kan gå vidare. Patrik Dahlgren yrkar att tingsrätten skall förpliktiga Bolaget samt Anders Dahlgren att till Patrik Dahlgren utge:

1. Bolaget, lön om 63 000 kronor avseende 1–31 augusti 2016 jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen på beloppet från och med 2016-08-25 då utbetalning av lön skulle ägt rum.
2. Bolaget, lön om 123 983 kronor avseende inarbetad tid registrerad på flextidssaldo för år 2016 jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen på beloppet från och med 2016-09-25 då utbetalning av slutlön skulle ägt rum.
3. Bolaget, lön om 2 640 961 kronor avseende inarbetad tid registrerad på flextidssaldo för tidigare år jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen på beloppet från och med 2016-09-25 då utbetalning av slutlön skulle ägt rum.
4. Bolaget, semesterersättning om 649 624,5 kronor avseende 205 sparade och icke uttagna semesterdagar jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen på beloppet från och med 2016-09-25 då utbetalning av slutlön skulle ägt rum.
5. Bolaget, ekonomiskt skadestånd om 423 360 kronor, på grund av hävning av anställningsavtal, jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen från och med 2016-09-25 till dess full betalning äger rum.
6. Bolaget eller Anders Dahlgren, återhållen lön 1 504 000 kronor.
7. Bolaget, 162 884 kronor i tjänstepension, att utbetalas till Patrik Dahlgren, i enlighet med Bolagets standard.
8. Anders Dahlgren, 80 000 kronor samt ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen på beloppet från och med 2016-10-31. Beloppet avser ekonomiskt skadestånd för utebliven a-kassa och inkomstförsäkring. Skadan var en konsekvens av att Bolagets styrelseordförande, Anders Dahlgren, vägrade genomföra Patrik Dahlgrens begäran att omgående få avgå som ledamot i Bolagets styrelse.
9. Bolaget, skriftligt besked om avsked, motivering till avskedande samt ekonomiskt skadestånd om 25 000 kronor med hänvisning till uteblivet besked och motivering.

Vidare yrkas ersättning för rättegångskostnader med belopp som kommer att anges senare.

GRUNDER

1. Patrik Dahlgren har inte erhållit någon lön från augusti 2016. Bolaget ska därför betala 63 000 kr till Patrik Dahlgren.
2. Patrik Dahlgren har inte erhållit någon slutlön. Utbetalning för positivt flextidssaldo för år 2016 har inte heller betalats ut. Ekonomisk ersättning för lön om 123 983 kronor, motsvarar inarbetad tid registrerad på flextidskonto som per den 2016-08-31 var + 313 timmar.
3. Patrik Dahlgren har inte erhållit någon utbetalning för positivt flextidssaldo för perioden 1999-06-01 till och med 2015-12-31. Ekonomisk ersättning 2 640 961 kronor avseende inarbetad tid registrerad på flextidssaldo för perioden.
4. Patrik Dahlgren har inte erhållit någon utbetalning för ett stort antal sparade semesterdagar. Semesterersättning om 649 624,5 kronor avser 205 sparade semesterdagar. Varje semesterdag ska ersättas med 5,03% av månadslönen.
5. Bolaget har hävt Patrik Dahlgrens anställningsavtal utan grund och han har därmed rätt till skälig uppsägningstid om 6 månader, enligt prejudicerande domstolsfall. Ekonomiskt skadestånd om 423 360 kronor, yrkas för uppsägning utan grund, vilket avser sex månadslöner förfallen lön med 63 000 kronor och semesterlön med 7 560 kronor för varje månad.
6. Patrik Dahlgren har under många år haft en lön långt under vad utbildning, driv och erfarenhet betingar. Detta enligt avtal initierat av Bolagets styrelseordförande med innebörden att Patrik Dahlgren redan år 2001 skulle förvärva samtliga aktier i Bolaget utan kostnad. Avtalet har brutits av Bolagets styrelseordförande. 1 504 000 kronor avser ekonomisk ersättning för återhållen lön.
7. Patrik Dahlgren har inte fått ut tjänstepension för år 2016, enligt Bolagets standard. Vidare ska tjänstepension betalas ut för all inarbetad tid på flextidskonton vilket totalt innebär en tjänstepensionsutbetalning på 162 884 kronor.
8. Patrik Dahlgren har vid två tillfällen begärt att omgående få avgå som ledamot i Bolagets styrelse, senast 2016-09-01. Styrelsens ordförande vägrade att genomföra hans utträde. Patrik Dahlgren var tvungen att vända sig till Bolagsverket och ur egen kassa bekosta ett nytt registreringsbevis åt Bolaget, för att få eget utträde genomfört. Eftersom utträdet dröjde tolkade a-kassan det som att Patrik Dahlgren omöjligen kunde vara arbetslös då han kvarstod som ledamot närmare 1,5 månad efter uppsägningen, Därav begärs 80 000 kronor för ersättning av ekonomisk skada genom utebliven a-kassa och inkomstförsäkring.

9. Bolaget har avskedat Patrik Dahlgren utan att till honom skriftligen meddela om avsked och utan att till honom skriftligen meddela grund för avsked. Trots ett flertal påpekanden, både muntligen och skriftligen från Ledarna, har inget skriftligen utlämnats i denna del, vilket ligger till grund för skadeståndsyrkandet.

januari 18 s 8

AD 2018 nr 3

ARBETSDOMSTOLEN

DOM
2018-01-17
Stockholm

Dom nr 4/18
Mål nr A 17/17

KÄRANDE

Svensk Pilotförening, Wallingatan 44 A, 111 24 Stockholm
Ombud: förhandlingschefen Tommy Larsson, samma adress

SVARANDE

1. Svenska Flygbranschen, Box 5384, 102 49 Stockholm
2. Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden, 902001-7720,
195 87 Stockholm
Ombud för båda: arbetsrättsjuristen Henrik Olander, Transportföretagen
TF AB, Box 186, 201 21 Malmö

SAKEN

skadestånd för brott mot 19 § medbestämmandelagen

Bakgrund och yrkanden

Mellan Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden (SAS) och Svensk Pilotförening (SPF) gäller kollektivavtal för piloter, bl.a. pilotavtalet och det s.k. 3-4-5 partsavtalet. SAS är medlem i Svenska Flygbranschen, men Svenska Flygbranschen är inte part i de ovan nämnda kollektivavtalen.

Av kollektivavtalsregleringen följer att piloternas tjänstetilldelning sker i en s.k. biddingprocess, där piloterna framför olika önskemål, ”biddingar”.

SPF begärde i mars 2016 att få ta del av de skriftliga önskemål som piloter hos SAS i Sverige tidigare samma år gett in till bolaget, vilket SAS nekade föreningen. Tvist har uppkommit om SAS varit skyldigt att enligt 19 § medbestämmandelagen lämna ut de begärda uppgifterna till SPF.

Parterna har tvisteförhandlat utan att kunna enas.

SPF har yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta SAS att till SPF betala allmänt skadestånd med 50 000 kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning, den 7 april 2017, till dess betalning sker.

Arbetsgivarparterna har bestritt käromålet. De har inte vitsordat något belopp i allmänt skadestånd, men väl sättet att beräkna ränta. Om Arbetsdomstolen skulle komma fram till att SAS är skadeståndsskyldigt har arbetsgivarparterna yrkat att det allmänna skadeståndet jämkas till i första hand noll.

SPF har bestritt jämkning.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Domskäl

Bakgrund och tvisten

Av den mellan parterna gällande kollektivavtalsregleringen följer att piloternas tjänstetilldelning sker enligt ett särskilt förfarande, där piloterna framför olika önskemål, ”biddingar”, t.ex. om pilotposition på viss bas, position som kapten eller styrman och om att flyga långlinjeproduktion. Önskemålen från piloterna ska vara SAS tillhanda senast den 31 januari och resultatet av tjänstetilldelningen publiceras den 1 juli samma år.

Vid tjänstetilldelning ska SAS tillämpa den anciennitetslista som är gemensam för alla pilotföreningarna i Skandinavien. Piloterna placeras på listan efter anställningsdatum. Regleringen innebär företräde för den med högre placering på listan.

SPF begärde, i mars 2016, att få ta del av de önskemål som piloter hos SAS i Sverige tidigare samma år gett in till bolaget. SAS efterkom inte begäran.

Tvisten avser i första hand om SAS brutit mot 19 § medbestämmandelagen genom att inte låta SPF ta del av de begärda uppgifterna. För det fall Arbetsdomstolen finner att så varit fallet och att SAS därmed är skadeståndsskyldigt gentemot SPF rör tvisten om det finns skäl att jämka skadeståndet.

Utredningen

Målet har, enligt 4 kap. 10 § tredje stycket arbetstvistlagen, med parternas samtycke avgjorts utan huvudförhandling. Parterna har åberopat viss skriftlig bevisning.

Några rättsliga utgångspunkter

I 19 § första stycket första meningen medbestämmandelagen anges att en arbetsgivare ska fortlöpande hålla en arbetstagarorganisation i förhållande till vilken han är bunden av kollektivavtal underrättad om hur arbetsgivarens verksamhet utvecklas produktionsmässigt och ekonomiskt liksom om riktlinjerna för personalpolitiken. Enligt andra meningen i samma stycke ska arbetsgivaren dessutom ge arbetstagarorganisationen tillfälle att granska böcker, räkenskaper och andra handlingar, som rör arbetsgivarens verksamhet, i den omfattning som organisationen behöver för att ta tillvara medlemmarnas gemensamma intressen i förhållande till arbetsgivaren.

Enligt 19 § andra stycket ska arbetsgivaren också, om det kan ske utan oskälig kostnad eller omgång, på begäran förse arbetstagarorganisationen med avskrift av handling, som den behöver för nyss angivet ändamål. Därutöver

föreligger också en skyldighet att under samma förutsättningar biträda arbetstagarorganisationen med utredning.

Av bestämmelsens första stycke framgår alltså att i relation till en arbetstagarorganisation som arbetsgivaren ingått kollektivavtal med ska arbetsgivaren dels på eget initiativ lämna viss information, dels på begäran av en sådan organisation låta den granska vissa handlingar.

Av förarbetena till 19 § medbestämmandelagen (prop. 1975/76:105 Bilaga 1 s. 235) framgår att den allmänna regeln om rätt till information av övergripande natur är förstärkt genom en rätt för arbetstagarorganisationen att på begäran få del av sådant informationsmaterial som organisationen behöver för att kunna på ett riktigt sätt bedöma arbetsgivarens verksamhet. Som exempel anges böcker och räkenskaper och annat material av betydelse för att bedöma den ekonomiska utvecklingen, men i förekommande fall även annat material som kan ha betydelse för bedömningen av arbetsgivarens verksamhet.

Det är fråga om en för arbetsgivaren ensidig informationsskyldighet.

19 § medbestämmandelagen utgör en del av det system för arbetstagarorganisationens medinflytande i främst företagslednings- och arbetsledningsfrågor i arbetsgivarens verksamhet, som har tillskapats genom medbestämmandelagen och som där i princip har förbehållits de kollektivavtalsbärande arbetstagarorganisationerna. Syftet med bestämmelsen är att skapa förutsättningar för ett ändamålsenligt utövande av de kollektivavtalsbärande arbetstagarorganisationernas inflytande i arbetsgivarens verksamhet genom att tillförsäkra just dessa organisationer den information som behövs för detta syfte. På bestämmelserna i 19 § kan däremot inte grundas någon rätt för part att få information av motparten för det självständiga syftet att få underlag för bedömningar och ställningstaganden i rättstvister eller intressetvister (se AD 1992 nr 16 och AD 1989 nr 94, jfr även AD 1981 nr 166 och AD 1982 nr 7).

I lagtexten anges att arbetstagarorganisationen har rätt att granska eller få avskrift av handlingar i den omfattning som organisationen behöver för att tillvarata ”medlemmarnas gemensamma intresse” i förhållande till arbetsgivaren. Genom detta markeras att regleringen även i denna del typiskt sett omfattar information av generell natur om arbetsgivarens verksamhet och inte information om enskilda fall. Information om enskilda arbetstagarorganisationens förhållanden som saknar betydelse utanför de enskilda fallen tillgodoses inom förhandlingsrättens ram (se 15 och 18 §§ medbestämmandelagen, jfr prop. 1975/76:105 Bil 1 s. 438 och 532).

I AD 1992 nr 16 rörde tvisten om arbetsgivaren varit skyldig att lämna ut en sammanställning över enskilda arbetstagarorganisationens inplacering i lönetariffer. Som skäl för sin begäran att få ut uppgifterna hade arbetstagarorganisationen anfört att den därigenom dels skulle kunna bedöma hur arbetsgivaren tillämpade reglerna om tariffinplacering i kollektivavtalet, dels få möjlighet att dra slutsatser om de bedömningsgrunder som arbetsgivaren tillämpade vid inplaceringen för att bl.a. kunna ge råd till medlemmarna. Arbetsdomstolen

uttalade att en uppgift om en enskild medlems lönetariffinplacering inte hör till information av generell natur rörande bolagets verksamhet, men att en sammanställning av sådana uppgifter för ett större antal medlemmar kan ge slutsatser av betydelse utanför de enskilda fallen. Sådana uppgifter skulle därmed i och för sig kunna vara av generell natur. Arbetsdomstolen konstaterade därefter att de begärda uppgifterna i allt väsentligt låg inom ramen för vad som utgör frågor om lönen till organisationens medlemmar och att sådana frågor inte hör till det område avseende kollektivavtalsbärande organisationers rätt till medinflytande i arbetsgivarens verksamhet, inom vilken arbetsgivarens informationsplikt enligt 19 § medbestämmandelagen är avsedd att gälla. Såvitt avsåg påståendet att de begärda uppgifterna skulle kunna utgöra grund för rådgivning fann domstolen efter en intresseavvägning att arbetstagarorganisationens intresse framstod som svagt och att arbetsgivaren inte varit skyldig att lämna ut informationen.

Har SAS brutit mot 19 § medbestämmandelagen?

Twisten rör alltså om SPF hade rätt att, enligt 19 § medbestämmandelagen, få del av de önskemål, biddingar, som piloterna lämnat till arbetsgivaren avseende tjänstetilldelning år 2016.

Vid bedömningen av om en uppgift eller en handling omfattas av informationsskyldigheten i 19 § medbestämmandelagen är det i första hand karaktären hos de begärda uppgifterna som är av intresse. Den avgörande frågan är då om uppgifterna avser information av generell natur eller information i enskilda fall. Arbetsdomstolen har tidigare framhållit att den närmare gränsdragningen kan vara vansklig (se AD 1981 nr 166). I fråga om de av SPF efterfrågade uppgifterna kan, enligt Arbetsdomstolens mening, en enskild pilots önskemål inte anses utgöra information av generell natur. SPF har dock begärt att få del av samtliga önskemål som piloter anställda hos SAS i Sverige gett in till bolaget. Dessa uppgifter skulle sedda tillsammans möjligen kunna ge underlag för slutsatser av betydelse utanför de enskilda fallen. Med den utgångspunkten finns det skäl att bedöma frågan om informationsskyldighetens omfattning utifrån de syften som arbetstagarorganisationen har angett för att få del av informationen (se AD 1992 nr 16).

SPF har gjort gällande att piloternas önskemål, biddingar, rör riktlinjerna för SAS personalpolitik då uppgifterna – såsom det får förstås – omfattar principer och metoder för befordran, omplacering och omflyttning av anställda. SPF har vidare anfört att föreningen behöver ta del av önskemålen för att kunna kontrollera att SAS följer kollektivavtalet och efterlever anciennitetslistan samt för att möjliggöra för SPF att företräda medlemmarna rent allmänt. Enligt SPF var det dessutom tidigare praxis mellan parterna att SAS lämnade ut piloternas framställda önskemål till SPF.

Arbetsgivarparterna har invänt att syftet med 19 § medbestämmandelagen inte är att en arbetstagarorganisation ska kunna kontrollera att arbetsgivaren följer kollektivavtal och lag. Vidare menar arbetsgivarparterna att det skulle vara ett ingrepp i varje pilots personliga integritet att lämna ut uppgifterna.

Arbetsgivarparterna har även framhållit att uppgifter som avser oorganiserade arbetstagare faller utanför tillämpningsområdet för 19 § medbestämmandelagen. Enligt arbetsgivarparterna har det inte funnits någon tidigare praxis mellan parterna där SAS lämnat ut piloternas biddingar till SPF.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Frågan om hur tjänstetilldelning ska ske, t.ex. piloters byte av bastillhörighet och typ av tjänstgöring, är strikt reglerad i kollektivavtalen och väl känd för föreningen. SPF har därför inte behövt uppgifterna i fråga för att kunna bedöma hur SAS utövar sin företagslednings- eller arbetsledningsrätt i detta avseende. Inte heller kan biddingarna, som SPF har gjort gällande, belysa riktlinjerna för personalpolitiken.

Som framgår av domstolens praxis kan 19 § medbestämmandelagen inte heller åberopas i det självständiga syftet att få underlag för bedömningar och ställningstaganden i rättstvister eller intressetvister. I det nu aktuella fallet pågick vid tidpunkten för begäran om att få del av uppgifterna ingen rättstvist mellan parterna om huruvida SAS vid tjänstetilldelning följt anciennitetslistan. Som Arbetsdomstolen ser det faller dock uppgifter i syfte att kontrollera om arbetsgivaren brutit mot ett kollektivavtal utanför området för arbetsgivarens ensidiga informationsskyldighet enligt 19 § medbestämmandelagen (jfr AD 1992 nr 16).

SPF kan således, enligt Arbetsdomstolens mening, inte i det angivna syftet att kontrollera kollektivavtalets efterlevnad stödja sig på 19 § medbestämmandelagen för att få del av piloternas biddingar.

SPF har därutöver anfört att SPF behöver uppgifterna för att möjliggöra för föreningen att företräda medlemmarna rent allmänt, utan att närmare precisera vad föreningen närmare avser. Det har inte gjorts gällande att föreningen behövde informationen som ett led i sin rätt till inflytande i bolagets verksamhet. Vad föreningen här anfört medför därför ingen annan bedömning.

Slutsatsen av det anförda är att det redan av de bedömningar Arbetsdomstolen gjort följer att de efterfrågade uppgifterna inte omfattats av arbetsgivarens informationsskyldighet enligt 19 § medbestämmandelagen.

SPF har därutöver gjort gällande att det varit praxis mellan parterna att SAS lämnat ut piloternas önskemål till SPF, vilket bestritts. Det kan här anmärkas att en eventuell sådan tidigare tillämpning inte i sig påverkar den lagstadgade omfattningen av informationsskyldigheten som sådan.

Arbetsdomstolen finner således sammanfattningsvis att SAS inte brutit mot 19 § medbestämmandelagen när bolaget nekat SPF att ta del av samtliga piloters till arbetsgivaren framställda önskemål, biddingar.

Sammanfattning och rättegångskostnader

Arbetsdomstolens ställningstaganden ovan innebär att SPF:s talan ska avslås.

SPF har förlorat målet och ska som tappande part ersätta arbetsgivarparterna för deras rättegångskostnader. Yrkat belopp är skäligt.

Domslut

1. Svensk Pilotförenings talan avslås.
2. Svensk Pilotförening ska ersätta Svenska Flygbranschen och Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden för rättegångskostnader med 50 000 kr, avseende ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen på beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, Anna Middelman, Christer Måhl, Charlott Richardson, Göran Söderlöf, Gerald Lindberg och Carl-Gustaf Hjort. Enhälligt.

Rättssekreterare: Hannah Edström